

Vuilleminin (jota ei siis tule sekoittaa hollantilaiseen sarjakuvataiteilija Willemiin) sarjakuvalliset juuret löytyvät amerikkalaisesta undergroundista ja sen melko lailla samoihin aikoihin syntyneestä ranskalaisesta vastineesta.

"Aloitin sarjakuvien tekemisen jo nuorena. Luin paljon amerikkalaista sarjakuvaa kuten Madin Harvey Kurtzmanin ja Robert Crumbin. Erityisesti pidin italialaisesta, halvalla 'vessapaperille' painetuista kioskiväestöstä, joka oli nopealukuista ja huonoa. Selasin niitä lehtiä mieluummin kuin Tinttiä", muistelee Vuillemin.

"Myös ranskalainen, hiukan oudompi tavara kiinnosti. Varsinkin Harakiri oli ihanan provokatiivinen julkaisu."

Vuonna 1960 perustettu Harakiri on tuonut monia ranskalaisen sarjakuvan kiintotähtiä suuremman yleisön tietoisuuteen. Muun muassa Fred, Wolinski ja Reiser tekivät läpimurtonsa epäsovinnaisuuksia suosivan lehden sivuilla.

"Oma ammattilaisurani pyörähti käyntiin 1970-luvun lopulla, kun näytin sarjakuviani Reiserille. Hän johdatti minut Harakirin helmioihin. Se oli minulle oikea lehti – olen aina pitänyt hiukan huolettomasta ja liikkeisestä jäljestä."

1970-luvun lopussa monet nuoret piirtäjälahjakkuudet kuten Jano ja Frank Margerin työskentelivät Metal Hurlant-lehdelle. Vuillemin nautti enemmän "anarkistisesta" seurasta, vaikka alkoikin tehdä tarinoita myös 1970- ja 80-lukujen vaihteen pienlehtibuumiin myötä syntyneeseen L'Écho des Savanes -lehteen.

"Harakirissa tuotiin julki subversivisiä, yhteiskuntaa eri tavoin läimiviä ideoita. Piirrookset olivat väline, ei tavoite sinänsä. Liian huoliteltu jälki suorastaan epäilyttääkin minua. Reiserin ja Crum-

VUILLEMININ VAATII VÄKEVÄÄ NAURUA

RANSKALAINEN PHILIPPE VUILLEMIN VIERAILI TOUKOKUUSSA KEMISSÄ. Keskitysleirihuumoria sisältävän HITLER SS -albumin julkaissut VUILLEMIN USKOO VAKAASTI, ETTÄ KAIKKIA ILMIÖITÄ VOI JA PITÄÄKIN IRVIÄ HUUMORIN KEINOIN.

Ville Hänninen

bin sarjakuvat värisevät voimaa, niissä häisevät elämän lantakasat", laskettelee Vuillemin hänelle ominaisella kujeilevalla tyyllillään.

Kemissä viime vuonna vierailut ja tänä vuonna jälleen paikalla ollut Jano kuvasi Vuilleminia osuvasti: hän on 1970-luvun lopulla aloittaneista ranskalaisista piirtäjistä kaikkein pahin provokaattori ja suorasanaisin väkivallan vastustaja. Vaikka Vuilleminin huumoria ei voikaan pitää samalla tavoin älykkäänä kuin Reiserin ja Willemmin yhteiskunnallisesti tiedostavia hervottomuuksia, on hänellä

kiitettävä määrä siviilirohkeutta. Aihetta kuin

Ufojen aura lähtee pois keskitysleiriltä. Kuva Vuilleminin albumista Hitler SS.

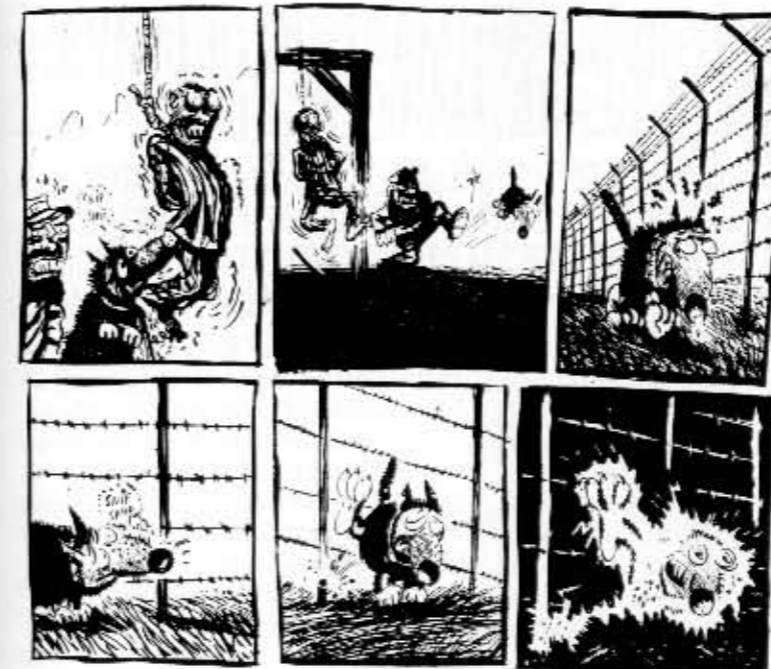
aihetta on lupa lähestyä huumorin miekkakädessä.

"Haalea huumori ei kiinnosta minua. Haluan naurua olevan voimakasta ja väkevää. Suuret aatteet, vaikkapa kommunismi ja feminismi ovat aika pieniä asioita universumissa. Räjähävä nauru jää niistäkin reaktiona jäljelle."

Humoristi onkin antisemitisti?

1980-luvun lopulla Vuillemin koetteli yhteiskunnan sallivuuden rajoja. Tuholeireille sijoitettava Hitler SS -albumi ei ollut viranomaisten mieleen.

Vuillemin ei tuo yleisöhaastattelun aikana albumia omakoisesti esiin. Vasta esittäessä kysyntä albumin kohtalosta Ranskassa saa hänet kommentoimaan silloisia tapahtumia. Jotain perin ranskalaisista on siinä, kuinka Vuillemin ilmoittaa

ensin, että ei olisi halunnut puhua asiasta lainkaan, mutta selostaa tapahtumia sen jälkeen vuolaasti 25 minuutin ajan.

"Ranskassa järjestettiin 80-luvulla paljon keskitysleireiltä selvinneiden muistotilaisuuksia. Homoseksuaalit jätettiin kuitenkin kutsunutta niihin, vaikka Ranskasta vietiin homoja yhtä lailla leireille. Totesin itselleni, että tämä syrjintä on kullannarvoinen aihe ottaa käsittelyyn. Keskitysleirijä kun ei ollut käsitelty humoristisesta näkökulmasta oikein missään."

Sarja pyöri Harakiri-lehdessä neljän vuoden ajan, eikä silloin aiheutunut minäkäänlaista kohua. Kun Futuropolis kiellettiin julkaisemasta jutuista albumia, Harakiri päätti kustantaa sen itse.

"Tiesimme aiheen araksi, mutta halusimme antaa lehden lukijoille mahdollisuuden saada itselleen sarjoista koottu albumi. Sen laajempaa levitystä emme sille edes halunneet."

Nälkä kuitenkin kasvoi syödessä: albumista otettu 1 000 kappaleen painos myytiin salamannopeasti loppuun ja Harakirin veikot päättivät lyödä rahoiksi. Albumista otettiin 40 000 kappaleen painos ja se meni myyntiin kirjakauppojen lisäksi lehtikioskeihin. Kioskeista tarinat sautuivat viranomaisten silmiin.

"Meitä syytettiin kutakuinkin kaikista Ranskaa silloin vaivanneista ongelmista. Kun albumi tuli julkisuuteen, antisemitistiset rikokset olivat pinnassa. Esimerkiksi juutalaisten synagoogiin hyökättiin. Hyökkääjien pesäpaikka sattui sijaitsemaan lähellä Harakirin toimitiloja ja yhtäkkiä olimme pahimpia antisemitistejä, mitä maasta löytyy."

Herkkä hetki keskeytyy vähemmän herkkien "luonnontuotteen" vuoksi.

Kemien sarjakuvapäivillä paljastui, että Vuillemin nauttii tuoreista koiranlehdistä.

Kuva: Laura Honkasalo

ei saakaan nauraa."

"Ranskalainen kulttuuri on muuttunut minusta ikävään suuntaan. Välillä mietin, oliko 'toukokuuta 1968' ja arvojen vallankumousta olemassa ollenkaan. Nykyisin kaikki vähemmistöt ovat alkaneet muodostaa yhdistyksiä ja heille nauraminen on poliittisesti epäkorrektia. Itse pidän kovasti rehellisestä latino-elämäntyylistä, jossa ilo ja nauru ovat tärkeitä."

"Suhtaudun epäilevästi erilaisiin yhden asian liikkeisiin. Ne herättävät tarpeen hyökätä vastaan ja paljastaa naurettavuudet. Ihmiset, jotka ovat liian varmoja itsestään, eivät ole niin kiinnostavia kuin ne jotka epäilevät."